

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

v posledních měsících se mezi křesťany v České republice začalo diskutovat o vztahu církve k hospodářskému uspořádání státu. Mluví se o tom, do jaké míry se křesťané mohou ztotožnit s různými modely fungování státu a jaké místo má v tomto kontextu sociální nauka církve. Ačkoli toto číslo bylo koncipováno dříve, než vznikla živá diskuse o této problematice, přináší nyní právě proto důležité analýzy a podněty k tomuto tématu.

Vzhledem k tomu, že demokratický stát funguje v konkrétních sociálních souvislostech, nemůžeme reflexi fungování demokracie jako politického systému oddělit od analýzy ekonomických vztahů a možnosti eticky odpovědného uspořádání těchto vztahů. Podnětem k této reflexi může být článek *Martina Bílka* o hospodářsko-etické koncepci Karla Homanna, který vidí řešení současné krize etických principů v tržním hospodářství v prosazení „rámcového řádu“.

Jestliže k poslání církve patří *diakonia* jakožto služba člověku, a to nejen ve smyslu individuálním, ale i sociálním, je užitečné v nastalé situaci reflektovat jak „myšlenku charity“, tak i místo Charity jako subjektu, který přispívá k vytváření sociálního státu. Tomuto tématu se ve své stati věnuje *Michael N. Ebertz*. Na pozadí konkrétního vývoje v Německu objasňuje změnu ideje sociálního státu jako takového. Jako inspirativní pro českou sociální politiku se nám jeví například následující autorovo tvrzení: „*Politická scéna byla .. změněna na konstruktivní, když německý sociální stát zapojil do vytváření své sociální struktury náboženské a světonázorové aktéry.*“

Diakonická funkce církve se však musí opírat o teologické základy, které *Michael Martinek* vidí v sociálním učení církve. Ve svém příspěvku vyzývá k dialogu mezi církví a politickou reprezentací na toto téma.

Celé číslo je uvedeno spíše historickou reminiscencí – rozhovorem se zakladatelem italského časopisu pro sociální práci *Animazione sociale* salesiánským knězem *Aldo Ellenou* (+2000), který se pro své pojetí tzv. sociální (nebo sociálně kulturní) animace nechal inspirovat myšlenkami 2. vatikánského koncilu, konkretizovanými v Latinské Americe pod vlivem teologie osvobození a „pedagogiky utlačovaných“.

Myšlenku „pedagogiky utlačovaných“ přibližuje na medailónu osobnosti Paula Freireho autorská dvojice *Ledvinková a Macků*. K tomuto pojetí sociální práce se hlásí také *Michal Kaplánek* a ve svém příspěvku se vrací ke kořenům úsilí o „povznesení lidu“, ať už mělo podobu spíše vzdělávací a politickou (osvěta) nebo sociální. Kromě analýzy vývoje tzv. sociálně kulturní práce přibližuje Kaplánek také zmíněný model sociálně kulturní animace, který považuje za potenciálně přínosný také pro naše prostředí.

Jestliže sociálně kulturní práce vznikla a rozvíjela se také proto, aby kvalifikovala běžné občany k participaci na demokratickém řízení státu, je namístě zamyslet se nad smysluplností tohoto cíle: *Jaké vyhlídky má demokracie dnes? Jak můžeme zkušenosti s demokracií hodnotit z perspektivy křesťanské etiky?* – To jsou témata studie, kterou v tomto čísle předkládá *Roman Míčka*.

Jak je vidět, druhé číslo časopisu *Caritas et veritas* otevírá široké spektrum otázek a problémů, které je možné označit jedním jmenovatelem: „sociokultura“ či sociální kultura, tedy komplex vztahů ve společnosti a jejích kultury.